

KALVÍNSKE HLASY

ÚRADNÝ ORGÁN
REFORMOVANEJ KREŠŤANSKEJ CIRKVI NA SLOVENSKU

Ročník LXXXVIII.

Číslo 9.

Komárno, september 2017

Cena 30 centov

ODPOČÍVAŤ PRI JEŽIŠOVI

Je obdobie po dovolenkách a my si môžeme položiť otázku, či sme si odpočinuli. Niektorí trávili čas v táboroch, iní sa venovali tým, čo zostali doma, ďalší si pocestovali. Ale viac-menej sa to všetko dialo v znamení služby. Každý z nás slúžil tomu, kto mu bol najbližšie: niekto mládeži, niekto dospelým, niekto možno aj svojej rodine. Je to však dovolenka? Je to ozajstný odpočinok? Niekedy mám pocit, ako keby sme sa my farári hanbili vybrať si dovolenku. Akoby sa to nepatrilo.

To bol aj môj prípad asi 8 rokov mojej farárskej praxe, ale potom ma oslovila veta skúseného farára z Maďarska Miklósa Szarku, ktorý povedal: „*Ani diabol si neberie dovolenku*“. A naozaj. Čím sme vyčerpanejší, unavenejší, tým má k nám ľahšiu cestu. Odvtedy sa teda snažím venovať istý čas v roku „relaxovaniu“, odpočívaniu s Pánom Ježišom. Pre mňa je takýmto časom pobyt v Izraeli, aj napriek tomu, že aj tam mám povinnosti a zodpovednosť, ale nesmierne tam cítim Ježišovu blízkosť.

Odpusťte tento dlhý osobný úvod, chcela som ním len naznačiť, že ani Pán Ježiš nechce, aby sme sa správali ako perpetuum mobile. Keď sa totiž Jeho apoštoli zišli k Nemu a oznámili Mu, čo všetko v Jeho mene urobili, On sám ich samých pozval na osamelé miesto, aby si odpočinuli (Mk 6,30–34). Pán Ježiš pozná hranice človeka a vie, že si potrebujeme aj odpočinúť, odísť od každodenných povinností a stresov. On o našich potrebách nielen vie, ale snaží sa ich aj uspokojiť, a preto dáva svojim najbližším, svojim apoštolom čas (trochu) aj miesto na odpočinutie.

Ale mohol to urobiť až vtedy, keď sa k Nemu vrátili. Toto je často naša chyba. Slúžime aj bez toho, aby sme o svojej službe hovorili s Ježišom, aby sme sa k Nemu vrátili na „konzultáciu“. Mnohokrát slúžime už nie Ježišovi, ale službe – svo-

jej modle. A potom sa čudujeme, že nevládzeme, vyhorievame, nemáme dostatok lásky, energie, sily.

Kým sa však nevrátíme k Ježišovi, nebudeme si uvedomovať, odkiaľ sme vyšli, kto nás poslal, a kto nás očakáva. S našimi úspechmi i neúspechmi. Tento návrat, toto zastavenie, odpočinutie pri Ježišových nohách alebo na Jeho hrudi neslúži len nášmu osobnému dobru, ale je to zastavenie zodpovednosti, vydanie počtu zo všetkého, čo sme robili. A tu musíme počítať nielen s pochvalou, ale aj s napomenutím, ak sme niečo „pokazili“. Ale Ježiš nás čaká. „*Podte sami na osamelé miesto*“. Podte a hovorte! Vylejte si svoje srdce, vyžalujte sa, pochváľte sa, ale buďme tu len my sami. Na mieste, kde nie je nikto iný, len Ježiš a my, môžeme byť k Nemu skutočne úprimní, a to nezabudnime využiť, keď s Ním odpočívame. Nemalo by tam byť nič, čo by narušalo naše spoločenstvo s Ježišom. Ani práca, ani televízia, ani iné povinnosti. Len Ježiš a ja. Nesmierne však zlenivieť a zabudnúť, že všetko dobré sa raz skončí. Na

to upozorňuje Pán Ježiš svojich učeníkov, keď – po rozhovore s nimi – vidí prichádzajúci zástup a zľutúva sa nad nimi, lebo sú ako ovce bez pastiera. A v ďalšej perikope im už dáva úlohu: „*Vy im dajte jesť!*“ Ale dokázali to len preto, lebo si odpočinuli s Ježišom, nabrali nové sily, novú nádej, nové líuce lásky.

Atak aj ja prajem všetkým nám, ktorí

akýmkoľvek spôsobom slúžime Pánu Bohu, aby sme si čas od času našli priestor na odpočinok s Ježišom, aby sme sa k Nemu vrátili so všetkým, čo máme v srdci, a aby sme potom mohli ďalej posilňovať iných. Lebo „*Kto druhého posilní, sám bude posilnený*“. Nech nám v tom Pán Boh pomáha! Amen.

Erika Domonkošová

„Svoje oči dvíham k tebe, čo tróniš na nebesiach“
(Žalmy 123,1).

Margita Breznaiová Na oltári...

*Krásny vinič dozrieva, Boh ho do čias rozlieva,
mocnou rukou podal chlieb na svätý stôl,
aby pre nás hriešnych pokrmom bol.*

*Na oltári na nás žiari Božia milosť prestretá,
aká láska Bože milý, nad nami sa rozpína,
Tvojho Syna jediného brány raja obopína.*

*Pán Ježiš pozná aj meno tvoje, aj keď si pod krížom,
nezostal stáť, keď premohli ťa strach a starosti tvoje,
bál si sa náramne, zbabelosť ti zaslepila zrak.*

*Nebude už viacej slz, nárekov a plaču ver, budeš bývať
v Jeho ríši, On tvoj pastier, ty dieťa vykúpené.*

MYŠLIENKY

Psie dni, ktoré nesužovali iba Eliáša

Podľa náučných slovníkov ide o obdobie vrcholiceho leta. Pôvodne toto označenie nesúviselo s počasím vôbec. Pomenovanie je odvodené od hviezdy Sírius, ktorá sa nazýva tiež „Psia hviezda“, a ktorá na prelome júla a augusta žiari na rannej oblohe svojim nezameniteľným jasom. Starí Rimania napr. od východu Sírria odvodzovali začiatok žatvy.

„Pán Boh má pre každého z nás vlastnú víziu života.“

V každom prípade pre nás dnes sú „psie dni“ synonymom pre neznesiteľné horúčavy, aké sme mohli zažiť aj počas tohtoročného leta. Hoci si počas dlhotrvajúcej zimy často prajeme, aby už bolo konečne teplo, „vykurovanie“ na také extrémne hodnoty si mileradi odoprieme. Zvlášť, ak sme z rôznych strán neprestajne upozorňovaní, aké zdravotné riziká to so sebou prináša. A tak namiesto užívaní sa blahodarných slnečných lúčov, utekáme, ba skrývame sa pred nimi na tých najchladnejších a najodľahlejších miestach.

V súvislosti s tým som si nedávno spomenul na proroka Eliáša (1Kráľ 19). Vieme o ňom z biblického rozprávania, že sa pre svoje nekompromisné vystupovanie dostal do ostrého konfliktu jednak s kráľom Achabom, ale hlavne s jeho

manželkou Jezabel. Jej „podkurovanie“ ho vyhnalo do samoty a dohnalo takmer k zúfalstvu a beznádeji.

Psie dni nesužovali iba Eliáša či iných prorokov. Kolkokrát sa i nám môžu všedné dni obrátiť v hotové peklo. Prídu rôzne prehry, neúspechy, sklamania, vyhrotia sa vzťahy a nám sa zdá, že nielenže nerozumieme druhým či iní nám, ale akoby sme už nerozumeli ani sebe a prestávali rozumieť životu vôbec. A hlavne, so zatrpknutím zisťujeme, že viera a Božie pravdy ani zďaleka nie sú tou silou, akú by sme si priali mať pri sebe. Skôr nám príde, že so svojim kresťanstvom sme až povážlivo zanedbateľnou menšinou, bez výhliadky na lepšiu budúcnosť.

Vo chvíľach najhlbšej bezradnosti a beznádeje počuje Eliáš slovo Hospodi-

Čo je najdôležitejšou hodnotou, ktorú nám reformácia dala?

Dala nám Slovo, Krista, vieru – skrz ňu nádej, milosť, pre každého pokánie činniceho človeka. Máme si uvedomiť, že kresťanstvo nie je nikdy iba súkromnou záležitosťou. Nie je len darom pre osobný pokoj a radosť, ale je tiež poverením „Buďte mi svedkami“. Týka sa všetkých, ktorí v neho veria. S Kristom sa začala nová doba a to je výzvou i pre náš osobný život. Božie slovo, ktoré je a ostáva pravdou, no túžba po sieňach Hospodinových sa pri nás dnes neplní. Ináč by museli byť naše bohoslužobné zhromaždenia, kostoly preplnené.

Alžbeta Maková, Novosad

Pred tvárou Hospodina

Bože, Otče môj nebeský, Tvoj Syn a môj Spasiteľ Ježiš Kristus bol aj pre moje hriechy ponížený a pribitý na kríž, aby Jeho Svätá krv mohla zmyť všetky hriechy sveta. Teraz ovenčený slávou a ctou, sedí po pravici Otca, dokonaly, Pôvodca nášho spasenia. Daj, aby som aj ja mohol byť posvätený Jeho krvou a stať sa bratom odhodlaným Ti slúžiť, zvelebovať Tvoje meno a len v Teba dúfať, kým ma tu chceš mať. Tu som Bože, aj deti, ktoré si mi dal, a keďže aj deti majú účasť na krvi a mäse, ako aj Ty, Ježišu, si ju mal, keď si podstúpil smrť, zničil diavla, aby si mohol svojou Svätou krvou obmyť všetkých tých, ktorí uverili v Teba. Len Tebe, Pane, buď zdaná sláva a vďaka za to, že si sa zo svojej prevelkej milosti ujal nás svojich detí. Ty, milosrdný a verný veľkňaz, bol si pokúšaný, trpel a zomrel si za nás, prosíme, pomáhaj aj všetkým nám, pokúšaným. **Amen.**

Tibor Sabovik

novo: „Vyjdi, postav sa a stoj na vrchu pred Hospodinom...“ (11. v.). Hovorí sa, že napomenutie je zamaskovaným požehnaním. A bolo to tak aj v tomto prípade. Pretože keď Eliáš poslúchol, prihovril sa k nemu hlas tichý a jemný, ktorý ho „prebudil“ a otvoril zrak k novému videniu. „Psie dni“, aj keď ťažko doľahnú na človeka, nemusia byť tým posledným. Pán Boh má pre každého z nás vlastnú víziu života. A poodhalí nám z nej tak ako Eliášovi, keď dáme na prorocký hlas a postavíme sa na vrch pred Hospodinom.

Ján Semjan

Veriacich, ktorí patria do reformovanej cirkvi, často nazývajú kalvinistami. Je to názov odvodený od významného teológa, reformátora, Jána Kalvína. No keď sa zamyslíme, musíme zistiť, že o ňom vieme veľmi málo. Pár faktov o jeho živote, pár diel, hlavne o Inštitúcii, a tie často prevzaté informácie o jeho prísnosti a tvrdosti. Aby sme Kalvína lepšie spoznali, potrebovali by sme poznať a čítať viac jeho diela. No keďže sú v slovenčine jeho diela málo dostupné, alebo skôr vôbec, sme odkázani na preklady v iných jazykoch. Táto práca sa venuje priblíženiu Kalvínovho života a jeho diel nášmu čitateľovi.

Kalvín – kazateľ

Najviac známe o Kalvínovi je to, že bol teológom Slova, keďže, podobne ako aj iní reformátori v jeho dobe, spoznal dôležitosť a význam Písma svätého. Kalvín patrilo hlavne medzi tých, ktorí skúmali a vykladali Písmo s najväčšou horlivosťou, odhodlanosťou a dôslednosťou. Celý svoj život venoval službe svätého Písma úplne sa poddajúc vôli svätého Boha, ktorý skrz Ducha svätého učinil svojich veriacich služobníkmi Krista. Na tom bola postavená jeho teológia – učenie, kázanie, pastorácia, organizácia zborového a spoločenského života, obhajoba kresťanského učenia voči dobovým bludným učeniam. Kalvín svojimi prácami vytvoril významné dielo, ktoré malo čo povedať nielen v jeho dobe, ale má aj dodnes veľký prínos v mnohom ohľade.

Za 25 rokov predniesol asi 4000 kázaní. Žiaľ len posledných 15 rokov jeho života boli tieto kázne zachytené písomne, a to asi 2500 kázaní. Hovoril, kázal ako pastier na kazateľnici, denno-denne počas niekoľkých mesiacov, inokedy aj dvakrát za deň počas viacerých týždňov po sebe. Pokladal sa v prvom rade za kazateľa, za toho, kto hlása Božie Slovo, Písmo sväté.

Jeho kázania zaznamenávali až od roku 1549, kedy do Ženevy prišli francúzski hugenoti, ktorí pokladali za službu zapísať Kalvínovu reč. Inak by sme asi nepoznali ani jedno z jeho kázaní. Podľa zdrojov títo pisári nemali ťažkú úlohu, lebo Kalvín hovoril síce živo, ale pomaly a artikulovane. Nie jeho rétorika bola

pre poslucháčov zaujímavá, ale hlavne hĺbka, aktualita a sila jeho reči oslovovala tých, ktorí mali tú česť počúvať ho. Jeho kázania trvali zhruba 50-60 minút, čo vtedy nepokladali za dlhý čas, lebo boli obsažné, oslovujúce a vyrovnané.

V nedeľu kázal dvakrát, v lete už ráno o 6. hodine, poobede o 3. hodine. Na tieto dni mal vybrať ako základný text novozákonný oddiel. Zo Starého zákona vyberal na nedeľu iba texty z knihy Žalmov. Každý druhý týždeň hlásal Božie Slovo aj vo všedný deň; vtedy kázal na starozákonné state, zväčša preberal celé knihy priebežne. „*Mal povest' vybrúseného kazateľa. Žiadny duchovný nedeľ viac než on, v čom je zmysel kázania. Jeho reči boli dôsledným výkladom Božieho Slova, vždy sa zakladali na Písme. Do tej miery uctieval cirkevných otcov, že zostal verný ich praxi kázať bez prerušenia postupne na texty všetkých biblických kníh, i keď to zaberalo radu nedeľ za sebou. Ku kázaniu mal samozrejme v ruke*

Ján Kalvín

hebrejský Starý zákon a aj grécky Nový zákon. Nepoužíval poznámky, napriek tomu neprežrádzal akýkoľvek prejav nepripravenosti“ – píše jeden bádateľ, Sam Wellman.

Pre nedostatok času síce nemal svoje kázania napísané, ale dôkladne sa na ne pripravoval a v hlave zafixoval. Žil nepretržite s Božím Slovom, mal neuveriteľnú pamäť, citoval naspamäť, no nikdy neimprovizoval. Túto službu bral veľmi vážne. Napriek tomu, že sa pokladal za neschopného a plachého, na kazateľnici sa to všetko vytratilo: tam víťazila jeho láska k Slovu a moc Ducha svätého. Na jeho kázania sa zhromažďovali davy, le-

bo boli upreté na Krista, na pokánie, a vyzývali na poslušný nový život.

Za základ vždy pokladal Božie Slovo, na ktoré sa sústreďoval. Bez úvodných rečí sa hneď púšťal do jadra vecí, rozvážal myšlienky, postupoval z verša na verš. Jeho kázania mali praktický ráz, boli to konštruktívne výklady Biblie. Dokázal povzbudiť a zapôsobiť na poslucháčov.

Zreteľne ale vyznával, že bez Ducha svätého sa nedá kázať. Nestačí dobre sa pripraviť, pekne predniesť. Ani samotné Božie Slovo nie je postačujúce, lebo len pôsobením Ducha svätého sa stáva živým Slovom. Preto prosil ustavične o Ducha svätého, k tomu povzbudzoval aj ostatných duchovných, ale aj kresťanské zhromaždenie.

Hlavné znaky jeho kázaní by sme mohli zhrnúť nasledovne:

Božie Slovo pokladal za najvyššiu autoritu. Bol človekom Slova, úplne sa mu podriadil celým svojím životom. Stavil len na Božom Slove miesto ľudí, lebo bol presvedčený, že je to pravda sama o sebe. Vyznáva, že Písmo sväté ako Božie Slovo je úplne postačujúce pre veriaceho a dáva všetky poznatky, ktoré sú potrebné pre spásu. Skrze Slovo totiž Duch svätý uvedie do celej pravdy

Jeho kázania stoja na celom Svätom Písme. Berie vážne to, že „*každé Bohom vnuknuté Písmo je aj užitočné na učenie, na karhanie, na naprávanie, na výchovu v spravodlivosti, aby Boží človek bol súci a pripravený na každé dobré dieło“* (2Tim 3,16-17). Preto sa rovnako venoval aj Starému i Novému zákonu.

Jeho kázania zneli do praktického života. Pokladal za dôležité, že zhromaždenie je potrebné osloviť čím jednoduchšie. No napriek jednoduchosti to boli reči na úrovni. Nadarmo by sme v nich hľadali ilustrácie, zaujímavé príbehy. Aj keď tam občas sú, sú veľmi jednoduché, z každodenného života. Používa obrazy, ktoré pochádzajú z rodiny, zo školy, alebo zo sveta práva, niekedy aj z antického sveta. Chce sa čo najviac priblížiť k poslucháčom. Keď bol na kazateľnici, nehovoril veľké teologické učenia, ale jednoduché Slovo, ktoré zasiahne.

Na základe Božieho Slova sa dotýkal mnohých tém, a tak poukázal na to, že Písmo sväté skutočne hovorí a radí do všetkých sfér života.

Aranka Csonthóová

Vrchnosti

Život v tomto svete musí mať určitý nariadený poriadok. Vrchnosť má výkonnú moc, pripravuje a vydáva zákony. Reaguje rôznymi nariadeniami na spoločné záujmy a potreby ľudí, stará sa o všeobecné blaho. Má rozhodnosť i zodpovednosť, poslanie, ktoré denne pred našimi očami napĺňa.

Kalvín si vážil vládarov, ktorí uznávali nad sebou Božiu autoritu. Podľa neho je každý človek vo svojom postavení podriadený Bohu. Práve On prostredníctvom vrchnosti vedie vo svete svoju vládu: „Postavenie a vládu ako kráľov a kniežat, tak i iných vrchností a predstavených máme za vec svätú a dobré zriadenie Božie“.

Reformátor vždy vylučoval zo života chaos, neporiadok a svojvôľu. Dôkazom je jeho život v Ženeve, kde sa staral o duchovné veci, ale aj o poriadok a sluš-

„Tak ako oni, vykonávajú svoj úrad, slúžia Bohu a dbajú na kresťanské povolanie dielom ochrany ukrivdených a nevinných, dielom nápravy a trestu zlovoľnosti zvrátených, tak zo svojej strany i my sme im povinní úctou a vážnosťou, poslušnosťou i poddanosťou, vykonávaním ich príkazov a odvádzaním daní, ktoré nám uložili, pokiaľ tak môžeme urobiť bez Božej urážky.“

V citáte z Kalvínovho Vzdelania vo viere je nám isto zrejmé, že vládna moc nielen slúži predovšetkým Bohu, ale bráni a buduje kresťanské povolanie. Vo svete sú napríklad kresťanské politické strany, ktoré majú v názve kresťanstvo a v programe jeho hodnoty. Dbáť na kresťanské povolanie je i dnes zásadné, ale deje sa to vierou.

Viera v živého Trojjediného Boha rozhoduje, velí konať spravodlivo, čestne, zbožne. Vrchnosti sa ochotne podriaďujeme a chceme plniť to, čo prikázala. Reformátor však nariaďuje v poslušnosti

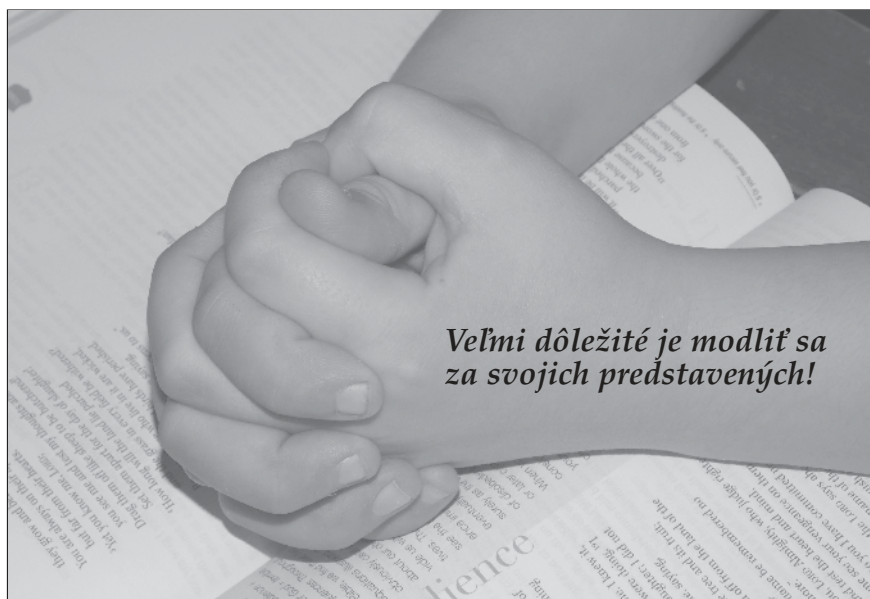
spolupatričnosti. Vzbúriť sa a rebelovať je akosi v našej povahe, radi poukazujeme na chyby predstavených. Hodnotíme ich rozhodnutia a chceme pre seba získať niečo viac. Rozmýšľajme o úradoch vrchnosti aj v zmysle ich Božieho poverenia. Spravujú nás, sú tiež len hriešni ľudia a majú svoje obyčajné starosti. Sú poverení byť sluhami všetkých.

„Rozumieme, že každý kresťan sa má modliť k Bohu za prospech predstavených a pánov zeme, ktorú obýva, poslúchať výnosy a nariadenia, ktoré sa neprotivia prikázaniam Božím, dbať o dobro, pokoj a verejný prospech, usilovať o posilnenie cti predstavených a o spokojnosť ľudu a nič neosnovať a nepripravovať, čo by viedlo k zmätku a roztržkam. A naopak prehlasujeme, že všetci tí, ktorí si počínajú neverne k svojim predstaveným a nemajú pravú lásku k verejnému blahu zeme, v ktorej žijú, preukazujú tým svoju nevernosť Bohu.“

Veľmi dôležité je modliť sa za svojich predstavených! Modliť sa, rozprávať s Bohom o vedúcich či verejných činiteľoch a prosiť, aby ich On požehnával. Vyprosovať pre nich múdrosť, trpezlivosť, zdravie a rodinný prospech. Starý zákon píše napríklad o prenasledovanom Dávidovi, ktorý kráľa Saula považoval vždy za pomazaného Hospodínovho, nechce Saula, svojho prenasledovateľa zabiť, hoci má na to viaceré príležitosti. Dávid sa prísne chráni toho, aby siahol na Saula. On svoju vec prenecháva Bohu. My skôr našu vrchnosť odsudzujeme, ako by sme sa za ňu mali modliť. Pochybujeme o nej, domýšľame si, že koná svojvoľne a k nám ľahostajne. Pamätajme na silu modlitby, ktorá je už toľkokrát osvedčená.

Nariadenia našej vrchnosti musíme poslúchať, máme takú kresťanskú povinnosť. Pritom sa usilujeme o dobro pre všetkých, veď aj Kristus je Pán každého človeka, je vyvýšený pre všetkých. Kalvín odmieta roztržky a rozbroje, falošné obviňovania, nenávisťné konanie. Naša vernosť Bohu a naše povolanie sa preukazuje v tomto svete. Kto je ochotný poslúchať a vážiť si vrchnosť, rovnako koná voči Bohu.

Juraj Gajdošoci

Veľmi dôležité je modliť sa za svojich predstavených!

nosť v celom meste. Sám úzko spolupracoval s mestskou radou a vnášal do jej rozhodnutí Božiu vládu. Ak by človek vládol sám sebe, hľadal by len svoj vlastný osoh. Hľadel by len na svoj dom a svoje veci. Tak pod vládou iných ľudí musí každý – či chce alebo nechce – konať spoločne. Len si predstavme, že by sa povedzme všetko zrútilo, padla by vláda a nastalo by bezvládnie. Zasiahnuté by boli hlavne rodiny, nekontrolovateľné zlo by sa tak chopilo svojej príležitosti.

voči vrchnosti neurážať Boha. Spomeňme tu výstižný zlý príklad, keď babylonský kráľ postavil svoju zlatú sochu, aby sa jej všetci povinne klaňali. Urážka Boha!

„Musíme ich skrátka mať za náместníkov a miestodržiteľov Božích, ktorým sa nedá vzoprieť bez toho, že zároveň sa vzpierame priamo Bohu, a ich úrad za sväté poverenie Božie, ktoré im zveril, aby nám vládli a nás spravovali.“

Reformačné učenie Jána Kalvína nás i dnes podnecuje k zodpovednosti a k

Rozhovor s Ester Perešovou, farárkou vo Vyšnom Čaji

– Ester, kedy si bola prvýkrát v Izraeli?

– Moja prvá cesta sa uskutočnila v roku 2008. Spomínam si, že keď pristávalo lietadlo na letisku v Tel Avive, z mojich očí vytryskli slzy radosti, že Pán Boh mi doprial vstúpiť do zeme, kde žil pred 2000 rokmi Jeho Syn. Dodnes mi tečú slzy po pristátí na letisku. Milujem Izrael! Ak Pán Boh dá, v októbri sa uskutoční môj 15. pobyt v tejto zemi.

– Čo na Teba vtedy najviac zapôsobilo?

– Jedným slovom celá krajina, ktorá charakterizuje častokrát náš ľudský život s hlbínami a výšinami. Je to zem, ktorá na určitých miestach vyzerá ako púšť s vysokými vrchmi bez života, avšak na iných miestach nájdeme krásnu zeleň, úrodnú pôdu. Vieme, že Izrael zápasí s vodou, ku každému stromu, rastline vedie trubicový systém, ktorý zavlažuje všetky dostupné miesta, kde rastú pomarančovníky, figovníky, banánovníky. Jedinou riekou, z ktorej čerpajú vodu, je Jordán. Tá vyviera pod horou Hermon, ktorej vrchol je celý rok pokrytý snehom. Okolie okolo Hermonu je zvlášť zelené, krásne a svieže. Idúc smerom na východ, je to Jeruzalem, 10 km ďalej leží Betlehem. Na juhu krajiny sa na ľavej strane rozprestierajú Moábske vrchy, Mŕtve more, Sodoma Gomora (jej dnešný názov je Coár). Na tejto ceste nájdeme oázu Ēngedi, kde sa kedysi ukrýval kráľ Dávid. To je len niekoľko miest, ktoré nám pripomínajú biblické príbehy. Preto poďte a uvidíte viac! Izrael je Božím vlastníctvom. Lebo to, čo zaslúbil Jákobovi, dodrží až na veky. A tým je Izrael výnimočný, lebo jeho strážcom je sám Boh. Mnohé národy a ríše zmizli z povrchu zeme, ale Izrael zostáva.

– Čo myslíš, čím je krajina výnimočná?

Čo by si odporúčala vidieť ostatným?

– Pre mňa je výnimočná tým, že za dobrých poveternostných podmienok je možné ju vidieť celú na vlastné oči tak, ako ju videl Mojžiš. Mala som možnosť pozerat sa na prislúbenú zem z hory Nebo (tá je súčasťou Jordánska) tak, ako kedysi Mojžiš. Je to úžasný pohľad! Boh je prísny, ale aj milostivý aj k nám skrz svojho Syna, v ktorom dáva vidieť prislúbenú zem tým, ktorí zostanú verní.

– Máš nejaké obľúbené jedlo, na ktoré sa vyslovene tešíš?

– Nuž, mám veľmi rada ryby, ktoré sú tam všade dobre pripravené, a k tomu zelenina na rôzne spôsoby. Ja stále dávam prednosť baklažánu. Na čo sa najviac teším, je šťava z granátového jablka, ktorú pripravujú predo mnou. Táto šťava dáva toľko sily, že počas dňa, keď sme na cestách, nepotrebujem skutočne nič viac požívať.

– Nakolko je náročný taký pobyt v Izraeli?

– Každý pobyt si vyžaduje určitú pozornosť, disciplínu, rešpektovanie sprievodcov a správanie, ako sa na kresťanov patrí. Samozrejme modlitebná príprava je dôležitá. Izrael je najviac nenávidená krajina na svete, ale zároveň najbezpečnejšia. Dôležité je držať sa spolu kvôli tisícak turistov. Naša skupina je viditeľná tým, že na začiatku cesty dostávame farebné šály alebo tašky, podľa ktorých sa ľahko spoznávame na zaľudnených miestach. Hlavne v jeruzalemských uliciach je to veľmi dôležité. Rovnako je potrebné dodržiavať dochvilnosť, pretože počas celého pobytu cestujeme autobusom, aby sme sa vyhli dopravnej zápche a pokojne sa dostali na miesta, ktoré sú deň vopred naplánované. A čo je podľa mňa najdôležitejšie, je znalosť Biblie. Pretože počas celej cesty číta sprievodca state z Biblie, ktoré úzko súvisia s miestami, kam ideme. Pre mňa každá takáto cesta znamená stretnutie s Písmom, s Pánom, s ľuďmi, ktorí v živote všetko stratili, a prišli do Jeruzalema s tým, že snáď dostanú odpoveď na

Ester Perešová

otázku alebo riešenie na ich problémy. Je to príležitosť svedčiť o Pánovi Ježišovi. Na tejto ceste je potrebné naučiť sa pokore a prijímať dianie okolo seba. Jednoducho je to iný svet, iní ľudia, iné zvyky, a čo je hlavné, modliť sa za mier, za Izrael.

– Je možné si oddýchnuť pri spoznávaní krajiny?

– Taký oddych je možný iba vtedy, ak všetko zložíš zo svojich pliec a sústredíš sa na Božie slovo. Mám niekoľko miest, ktoré mi pri tom pomáhajú. V prvom rade je to Getsemanská záhrada. Tam sa moje vnútro vždy zachveje, pretože hlboko prežívam Božiu lásku a uvedomujem si, že práve tam Pán Ježiš zápasil kvôli mne, aby som našla odpustenie. Ďalším miestom je Tábor označovaný aj ako Hora premenenia. Tam som prežila veľmi požehnané spoločenstvo s ľuďmi, ktorí vydávali svedectvo o svojom pobyte v Izraeli. Bolo cítiť, že Pán

je prítomný. Také isté spoločenstvo sme prežívali aj pri Jordáne, kde krstil Ján a kde bol pokrstený aj Pán Ježiš. Neodmysliteľne tu patrí aj plavba po Genezaretskom jazere, ktorá trvá 45 minút, a ňou si pripomíname povolanie prvých učeníkov a zázraky, ktoré učinil Pán Ježiš v okolí. A nakoniec Mŕtve more, kde sa necháme liečiť minerálami. Tam stačí ľahnúť si na vodu a oddychovať. Voda naozaj udrží telo človeka, len je potrebné nájsť odvahu! A potom kúpanie v Stredozemnom mori, v Haife a Tel Avive.

– Aká bola klíma v čase Tvojho pobytu?

– Navštívila som Izrael v rôznych obdobiach a stále to bolo dobré. Väčšinou je tam teplo. Pri Mŕtvom mori je teplota až do 45 °C, ale to pri vode necítiť. Zažila som aj púštnu búrku. Vtedy je celé pobrežie zahalené do oblaku jemného prachu piesku. Vtedy je potrebné takú oblasť opustiť.

– Je návšteva Izraela nebezpečná?

– Doteraz boli všetky moje cesty bezpečné až na jeden pobyt, keď som v Betleheme zažila slzný plyn, ktorý bol použitý kvôli nepokojom zo strany arabských chlapcov.

– Nemáš strach pred odchodom?

– Nie. Nemám. Teším sa na každú cestu. „Pozoruješ moje chodenie i ležanie a poznáš dobre všetky moje cesty“ (Žalm 139,3).

– Čo myslíš, čím je podnetné židovstvo pre nás kresťanov?

– Veľmi na mňa pôsobí zakaždým, keď som v Izraeli, že v čase šabbatu celá rodina so všetkými deťmi slávi deň odpočinku. Dospelí idú do synagógy, deti majú vyhradené ihriská, kde sa o ne starajú 2-3 dospelí. Židovská rodina je početná, to znamená majú okolo 10 detí. V škole sú od rána do večera – tam sa všetko naučia, na hranie majú 2-3 hodiny, a potom idú spať. Tóru (5 kníh Mojžišových) ovládajú naspamäť. Večer je celá veľká rodina spolu. Večerajú, potom idú do ulíc a radujú sa. Židia chodia cez deň a noc k múru nárekov modliť sa, plakať. Zvlášť je tam vymedzené miesto pre mužov a zvlášť pre ženy. Kiežby naše rodiny, ktoré sa hlásia ku kresťanstvu, takto prichádzali do chrámu a študovali Písmo ako židia! My sme sa od Písma veľmi vzdialili. Ale čas milosti pre pohanov stále trvá. Príde čas, že tieto dvere sa zatvoria a otvorí sa dvere pre židov, ktorí doposiaľ Krista ešte neprijali. Oni ho stále čakajú. Aj keď mnohí z nich prijali Krista ako svojho osobného Spasiteľa (Rím 11,2.11b.26).

– Kolko si potrebuje našetriť potenciálny záujemca na pobyt v Izraeli?

– Je potrebné si našetriť okolo 800 eur a minimálne 200 eur ako vreckové.

Andrea Korečková

Milé deti,

Prázdniny sa končili a začína vzrušujúci čas školských povinností. Je viac než isté, že počas prvých dvoch mesiacov sa vás budú pýtať, čo ste počas prázdnin zažili, kde všade ste boli, koho ste stretli a ktoré zážitky boli mega-pega, ako zvykli hovoriť deti na tábore v Červenici. Čas mega-pega zážitkov sa nám väčšinou spája s prázdninami, ale dnešný príbeh nám ukáže, že to tak nemusí byť.

Mojžiš, o ktorom sa hovorilo na tohtoročnom červenícovom tábore, bol muž červenej tváre. Raz sa mu rozpálila od zlosti, inokedy kvôli ženskej kráse a výhovorkám, veľmi často kvôli túžbe vždy sa do všetkého miešať a zjednávať spravodlivosť pre slabších, no najviac mu tvár horela, keď ho oviolo teplo horiaceho kríka. Stál pred mega-pega kríkom, z ktorého zaznel mega-pega hlas, ktorý hovoril o mega-pega úlohe. Mojžiš našho kukal s vypúlenými očami, horela mu tvár, srdce a rozum, a postupne mu dochádzalo, že mu končia prázdniny u svokra a začína sa mega-pega život na púšti.

Pán Boh na Mojžiša prehovoril z kríka, aby sme boli pokorní a vedeli, že keď nám chce Pán Boh niečo povedať, môže k tomu použiť aj burinu, nielen pekne oblečeného 100 kilového pána farára s milým úsmevom a charizmou. My sme pyšní a radi si vyberáme koho budeme počúvať a koho nie. Mojžiš sa pred kríkom,

ktorý rozpálil celé jeho vnútro vyzul a prijal dobrodružstvo, do ktorého ho Pán Boh pozýval. Pán Boh má vždy všetky dobrodružstvá a mega-pega zážitky dopredu pripravené, len či sme ochotní do nich vstúpiť. Preto vystúp z prázdninovej pohody a nechaj sa dobrým Bohom pozvať do života plného zážitkov! Uver, že aj mimo prázdnin môžeš zažiť mega-pega chvíle. Buď ako Mojžiš, ktorý opustil prázdninový život u svojho svokra a vydal sa za tvrdohlavým faraónom. Chodil za ním ako na klavír, aby mu neúnnavne opakoval, že Pán Boh chce svoj ľud. Faraón sa otrokov vzdáť nechcel a tak nasledovali rany v podobe hmyzu, žiab, vredov, krupobitia a iného, ktoré mali tvrdohlavému faraónovi ukázať, aký mega-pega mocný je Boh.

Faraón to zlahčoval, zakaždým si všetko rozmyslel a na jeho sľuby sa nedalo spoľahnúť, až prišiel deň, ktorý si Židia dodnes pripomínajú, pretože je pre nich mega-pega. Jedinečný, vzácny, čarovný, výnimočný a vôbec nevádi, že sa odohral pred 3900 rokmi. Ich Pascha. Ich Veľká noc. Keď počas Veľkej noci poskakujú radostne okolo stola veľkí i malí, majú pocit, že cítia vôňu pečeného baránka, horkých bylín, nevykysnutého cesta, šum krídel hubiaceho anjela a pot stekajúci z čela otcov, ktorí sa modlia, aby to tejto noci naozaj vyšlo. Aj keď to bolo mega-pega dávno, sila a moc Boha, ktorý vyslobodzuje a zastáva sa svojho ľudu ich ovanie každú Veľkú noc.

Tej noci prechádzal anjel zhubca a zomrelo všetko prvorodené, aj faraónov syn. Iba prvorodení v domoch, ktorých veraje boli potreté krvou baránka, boli zachránení. Faraón a egyptský ľud ich nakoniec prosili, aby odišli a oni sa naozaj s Mojžišom na čele presunuli do novej etapy svojho života. Už neboli otrokmi v

MEGA-PEGA DEŇ

Egypte, ale zachránenými ľuďmi, ktorých Mojžiš viedol do nového domova.

My žijeme v takej zvláštnej dobe, kedy chceme dobre iba pre seba, radi by sme zažili niečo veľké, ale iba pre seba, či svojich obľúbených. Židia vedia, že Pán Boh nezachránil iba jedného človeka, ale celý ich národ, keď ich vyviedol z egyptského zajatia na púšť a potom do zaslúbenej zeme. Viedol ich skrze Mojžiša, lebo keď Pán Boh zachraňuje, používa si človeka, ktorý sa ním nechá nadchnúť a potom opäť nadchnúť a tak dookola. Mojžišovi sa do toho nechcelo hneď na začiatku a potom opäť, vo víre udalostí prežíval aké neľahké je byť súčasťou mega-pega plánov, ktoré vymýšľa Pán Boh. Zážitky v sebe majú vždy prvok námahy. Veľké zážitky = veľká námaha. Keď je niekomu smutno, ideš za ním a zisťuješ, čo sa deje.

Keď Maťo Banóci vymyslí túru, je namáhavá, ale potom máš radosť, že si to dal a v niektorých okamihoch prekonal samého seba. Keď nerozumieš matematike príde niekto, kto ti ju vysvetlí. Keď sa skončí škola, prídu prázdniny a ty sa zúčastníš mega-pega tábora, ktorý pre teba pripraví a zrealizujú úžasne obetaví mladí ľudia, z ktorých jeden, menom Maroš, dokáže napodobniť aj dikobraza. Po prázdninách príde opäť škola a zábava nekončí, pretože môžeš zažiť ako k tebe Pán Boh prichádza cez ľudí, ktorí sa o teba starajú a pomáhajú ti vo veľkých i malých veciach.

Aj my máme mega-pega sviatok, len to tak nevnímame. Berieme ho ako za trest. Pán Boh nám ho daroval, aby sme zažili to, čo Mojžiš: Božiu spaľujúcu prítomnosť. Je to náš najväčší sviatok a volá sa nedela. Prajem ti, aby ťa v tento deň oslovovala aj burina.

Janette Knežová

Angela Borovská Srdce pre Pána

*Prosím, pozri na mňa drahý Ježišu.
Prosím, pozri na moju dušu.
Môj duch v Tebe zahorí, pokoj obnoví,
prosím Pane, vzhliadni na mňa,
na moju dušu.*

*Srdce sa chveje, bije ako zvon,
len pre Teba, drahý Pane môj.
Duša jasaj, duša plesaj,
Pán nás čaká, poberme sa
oslavovať nášho Pána,
ktorému nech česť je vzdaná.*

*Pretváraj nás Pane Ty sám,
detské srdcia nám Pane daj,
aby sme sa pokorili,
Tvoju vôľu činili.*

*Zostaň s nami na každý deň.
Zošli na nás Duchu lásky,
by sme mali srdcia čisté,
by nám bili len pre Teba,
Jezukriste.*

*Keď pred Teba predstúpime,
srdcia svoje otvoríme,
očisti nám ich Pane sám,
odpuš, prosím a netrestaj.
Daj nám vojsť k Tebe do neba,
nech je Ti vzdaná veleba. Amen.*

Stretnutie spevokolov Ondavsko-hornádskeho seniorátu bolo zorganizované 14. mája 2017 v Kyste. Základnou myšlienkou je spájať ľudí spevom a hudbou a prežiť tak spoločné zjednotenie, ktorého spoločným menovateľom je oslava nášho Stvoriteľa (Ef 5,19). Pretože život nám ponúka mnoho príležitostí nielen k radosť, ale aj k plaču a práve duchovné piesne sú spôsobom, ako nanovo spoznať, že len v Bohu utíši sa moja duša.

Na slávnostnom nedeľnom popoludní vystupovali tí, ktorí majú radi chrámový spev a hudbu v tomto poradí: Košice – spevácky zbor Jána kalvína; Vajkovce – spevácky zbor; Trstené pri Hornáde – mandolínový súbor; Čaňa – spevácky zbor; Michalovce – spevácky zbor.

Po slove Božom je spev a hudba vzácny dar na oslavu Pána Boha. Veď aj hudobný skladateľ J. S. Bach pod sakrálnu duchovnú hudbu vždy priložil poznámku: Soli Deo gloria! Nech aj melódie znejúce z našich úst sú zjednocujúce v Božej láske, pretože duchovná pieseň má svoje pevné miesto už po stáročia. A jedným

zo vzácných pokladov sú spevníky reformovaných kresťanov, kde je množstvo krásnych a melodických skladieb. Aj na stretnutí spevokolov v Kyste odznela prevažná časť vyspíevaných skladieb práve z nášho Spevníka. Slovom Božím poslúžil duchovný z Michaloviec **Juraj Gajdošoci** a senior Ondavsko-hornádskeho seniorátu, **Juraj Brecko**. Celkový prejav jednotlivých vystupujúcich ocenila duchovná **Noémi Bodnár**, ktorá vedúcim spevokolov poďakovala a odovzdala CD nosiče s chrámovými skladbami.

Úvod a záver patrilo milému domácemu lévítovi **Jaroslavovi Gécim**. Veľké ďakujem patrí za zorganizovanie podujatia seniorátneho kurátorovi **Jánovi Janovčíkovi**. No a v neposlednom rade ďakujeme domácemu zboru, ktorý hoci v malom počte veriacich pripravili pre všetkých prítomných pohostenie a občerstvenie a bolo z tých ľudí cítiť milosť a pohostinnosť. Nedeľným slávnostným popoludní sprevádzala členka košického cirkevného zboru **Milena Česláková**.

–mč–

EKUMENICKÉ BOHOSLUŽBY

Byster

25. júna 2017 sa po dohode zástupcov troch cirkví v obci, uskutočnili ekumenické bohoslužby v reformovanom chráme bysterského zboru.

Bolo to pri príležitosti dní obce, usporiadaných zo strany obecného úradu. Privítanie farára rímskokatolíckej cirkvi **Stanislava Štefana**, farára gréckokatolíckej cirkvi **Mareka Maďara** a ostatných prítomných, previedla sestra farárka **Sláviková**. Po prečítaní lekcie farárom Marekom Maďarom, príhovor a výklad zo Slo-

va pre prítomných, mal farár Stanislav Štefan. Potom bol priestor pre *prošby* zo strany prítomných veriacich. Nakoniec poďakovanie pani farárky za toto príjemné a užitočné stretnutie členov troch cirkví, ktorí tu svorne nažívali vedľa seba po stáročia až doteraz. *Prošme Pána, aby tomu bolo tak aj naďalej* – dodala na záver pani farárka.

V tú nedeľu boli na návšteve prítomní aj bratia z Holandska, ktorí sa tiež prihovorili k prítomným. Pripomenuli 80-té roky, kedy dobrovoľne začali so šírením Písma Svätého v našich oblastiach. Nakoniec sa všetci prítomní zastavili po východe z kostola, aby sa občerstvili a ponúkli zákuskami, ktorými prispeli sestry zo zboru.

Tibor Bajus

Výlet v Sárospataku

RE-MI-DIA a **Marika Géciová** ponúkli poznávací výlet 28. júna do Sárospataku. Bolo to stretnutie veriacich z oboch slovensky hovoriacich seniorátov. Cieľom výletu bolo v rámci 500. výročia reformácie navštíviť reformované kollégium gymnázia (ktorej počiatok je datovaný na rok 1531) a zoznámiť sa s dejina-

mi reformovanej cirkvi a gymnázia. S tlmočením poslúžil brat farár **Jaroslav Széles**, ktorý tam pred 15 rokmi ukončil štúdium teológie. V jeho šlapajach pokračuje aj jeho syn **Jakob Széles**, ktorý pomohol aj v organizačných záležitostiach našej návštevy.

115 členov zájazdu sa premiestnilo do auly kollégia, kde sa konala pobožnosť, ktorú viedol brat farár Széles. Text kázne sa odvíjal na základe *1Tim 2,1*. Apoštol Pavol v ňom napomínal, aby sa diali prosby, modlitby a ďakovania za všetkých ľudí.

Potom sme si vypočuli prednášku profesora **Dénesa** z dejín cirkvi z tejto maďarsko-slovenskej oblasti v minulých storočiach,

aj súčasný stav tejto školy a zboru reformovaných v Sárospataku. Žiaľ prehliadku reformovaného kostola, ktorý sa začal stavať v roku 1771, sme pre jeho rozsiahlu rekonštrukciu nemohli uskutočniť.

Po obede sme sa potom premiestnili do Veľkej knižnice kolégia. V tejto krásnej a obsahom bohatej knižnici je vystavená busta Jána Amosa Komenského, ktorý tu založil modernú vysokú školu. Takisto sme si prezreli múzeum gymnázia, kde sú vystavené hodnotné dokumenty. A keďže to bol poznávací zájazd, v tieni starých stromov a kvitnúcich záhonov, sme prešli mestom okolo katedrály rímskokatolíckej cirkvi, domu sv. Alžbety až na hrad a jeho záhrady. Tam brat Széles pripomenul rannú tému pobož-

nosti o modlitbe, keď sme sa spolu potom spoločne stíšili a piesňou – *Buď že so mnou Pane*, takto oficiálne ukončili tento náučný a pekný výlet, verím, že s požehnaním pre každého prítomného.

–tb–

Seniorátny deň rodiny. Dňa 3. júla zorganizovali v Bátke gemerský seniorátny deň rodiny. Už po šiestykrát sa v Gemerskom reformovanom senioráte stretli reformované rodiny, aby sa vzájomne posilňovali v spoločensťve i pri zábavných aktivitách.

Tábor. 420 stredoškôľakov z Karpatskej kotliny sa zišlo v tábore pod názvom Stretnutie učiteľov a študentov na Maďarskej kalvárii v Sátoraljaújhely. Tábor organizuje Združenie Rákócziho. Dňa 7. júla sa na tábore zúčastnil a účastníkom sa prihovoril aj biskup László Fazekas.

Jubilejná spomienka. Dňa 8. júla sa v Lučenci konala ekumenická bohoslužba pri príležitosti 500. výročia reformácie a 340. výročia narodenia Pála Rádayho. Na bohoslužbe slúžil István Bogárdi Szabó, biskup pridunajského dištriktu, a Milan Krivda, biskup západného dištriktu Evan-

Spomienka na farára Michala Hudáka

Michal Hudák sa narodil 9. júla 1927. Po absolvovaní vtedajšej základnej školy vyštudoval učiteľskú akadémiu: strednú školu v Michalovciach. V štúdiu pokračoval na bohosloveckej fakulte Karlovej univerzity v Prahe. S Božou pomocou stal sa farárom – duchovným pastierom RKC na Slovensku.

Svoju službu ako kaplán začal v Jenkovciach, neskôr v Pinkovciach, a už ako ženatý so svojou manželkou Zuzanou, rod. Jenčíkovou z Jenkoviec od roku 1959 ako riadne zvolený farár vo Vajkoviach pri Košiciach. Všemohúci Pán a Boh manželstvo brata farára Michala Hudáka a Zuzany poželhal tromi dcérami: Martou, Danuškou a Gabikou.

Michal Hudák stál pri zrode michalovského a Ondavsko-hornádskeho seniorátu RKC na Slovensku s jednacou rečou slovenskou, ktorého bol z milosti Božej aj prvým zvoleným seniorom. Vo vernej službe Trojjedinému Bohu, a bratom a sestram v Kristu, zotrval až do svojho odchodu do penzie. Na pokyn svojho nebeského Pána brat Michal po dlhej a ťažkej chorobe srdca odišiel z tejto časnosti do blahoslavenej večnosti 27. marca 2008.

Pri nedožitých 90. narodeninách svojho milovaného a milujúceho otca, deda, brata farára Michala Hudáka, pochádzajúceho z Veľkých Reviš, verného Božieho služobníka, si na neho, a na svoju drahú mamku s láskou spomínajú dcéry s rodinami: ďakujúc Pánovi za všetky Božie dary nám skrze nich darované.

Pane! Nech sa aj pri nás stáva vždy len a len Tvoja svätá vôľa!

jelickej cirkvi na Slovensku. Spomienka pokračovala na cintoríne, pri obnovení krypte Pála Rádayho. Na slávnosti sa zúčastnil aj generálny kurátor Vince Fekete a biskup László Fazekas, ktorý pri príležitosti tejto významnej slávnosti predniesol pozdrav.

Odhalenie sochy. Občianske združenie Sine Metu, ktoré organizuje tábor v Gombaseku, na úvodnom táborovom dni, 11. júla pri príležitosti 500. výročia reformácie a 200. výročia narodenia Mihálya Tompu odhalilo bustu Mihálya Tompu. Na slávnosti sa zúčastnil z poverenia ministerstva Károly Hafenscher, biskup László Fazekas, ako aj senior Gemerského reformovaného seniorátu Ákos Róbert Nagy. V roku 1888 odhalili v spišských čiernohorských kúpeľoch na počesť niekdajšieho hosta jednu sochu, ktorá sa neskôr stratila, zostal len jej základ a kované železo. Občianske združenie dalo z verejnej zbierky pripraviť umeleckým sochárom z Košíc Ádámom Éliášom novú sochu na tento pôvodný základ.

Tábor. V dňoch 17.-21. júla sa pod záštitou Fireszu konal detský tábor pre gemerský a východoslovenský región v Pácin,

JOZEF BALOG (1923–2017)

Popri nezabudnuteľných udalostiach, v živote každého z nás sú aj nezabudnuteľní ľudia. Stretli sme sa s nimi v živote a oni sa nám zapísali hlboko do srdca. Taký človek môže zomrieť, ale v našich stálych spomienkach žije ďalej. Nezabudnuteľným pre všetkých, ktorí ho poznali, bude aj Jozef Balog, ktorý 23. júla 2017 vrátil dušu svojmu Stvoriteľovi. S milovaným otcom, starým otcom, príbuzným a dlhoročným presbyterom sa dňa 2. augusta 2017 v Malčiciach, v najväčšej letnej pálave, lúčil reformovaný kresťanský zbor spolu s rodinou a známymi. Srdcia naplnené smútkom ale aj vďačnosťou Pánu Bohu za takého váženého a vzácneho človeka boli povzbužené Božím Slovom „Dal som ťa za vežu v tvojom ľude a za baštu“ (Jer 6,27). Náš brat prežil v tejto časnosti požeňnaných 93 rokov, verne sa staral o dobro a rast Malčického reformovaného cirkevného zboru a bol jeho mocnou oporou. Rozlúčili sme sa s ním v kresťanskej nádeji, že ten Pán, ktorému verne slúžil v živote mu už teraz povie: „Správne dobrý a verný sluha, nad málom si bol verný, nad mnohým ťa ustanovím, vojdí v radosť svojho Pána“.

Erika Dékányová

kde sa účastníci mohli oboznámiť so životom Abraháma.

Csillagpont. V dňoch 25.-29. júla už po ôsmykrát zorganizovali mládežnícke stretnutie pod názvom Csillagpont – tentokrát v Debrecíne. Našu cirkev zastupovali dobrovoľníci Fireszu v modlitebnom stane, predseda Fireszu, duchovný zo Strážneho Miklós Kiss mal pobožnosť, duchovný z Beše István Tirpák bol vedúcim organizačného tímu.

Prednáška. Dňa 23. augusta mal biskup László Fazekas prednášku pod názvom: Úloha cirkvi v živote maďarskej spoločnosti v rámci Programu Sándor Petőfi v Dunajskom paláci v Budapešti pre mladých štípendistov, ktorí prišli na výpomoc tým, ktorí žijú v menšinách.

Maďarské dni. V dňoch 24.-27. augusta sa v súvislosti s 500. výročím reformácie vo Wittenbergu konali Maďarské dni, kde prijal pozvanie Spomienkovej reformáčnej komisie a Maďarskej evanjelickej cirkvi biskup našej cirkvi László Fazekas a generálny kurátor Vince Fekete. V úvode predniesli slávnostné pozdravy minister Zoltán Balog, a ministerský predseda Sasko-Anhaltského dištriktu, ako aj miestny starosta. Viacdenná konferencia bola spestrená odhalením pamätnej tabule Mátyása Bíró Dévaiho, Leonharda Stöckela a Jánoša Sylvestera, premietaním nemého filmu o Lutherovi z roku 1927 a bola ukončená bohoslužbou, na ktorej kázal Božie Slovo evanjelický biskup Tamás Fabiny.

KALVÍNSKE HLASY

Úradný orgán Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku. Adresa vydavateľa: Jókaiho 34, 945 01 Komárno. IČO: 00179191.

Vychádza mesačne.

Šéfredaktor: László Fazekas
Redaktori:

Lucia Kis, Andrea Korečková
Preklad a jazyková korektúra:
Erika Domonkošová

Sekretárka a distribútorka: Lucia Kis
Predplatné prijíma každý reformovaný farský úrad i redakcia.

Predplatné na jeden (kalendárny) rok: 3,60 eur.

Distribúciu vykonáva redakcia:
930 10 Dolný Štál 386

E-mail: kh@reformata.sk

Telefón: 031/55 90 141 (zároveň fax i odkazovač).

Redakcia došlé rukopisy nearchivuje a nevracia, vyhradzuje si právo na ich odbornú úpravu.

Tlačiarenská príprava: Lukács Kis
Tlač: Reproffset, Dunajská Streda
ISSN: 1335-3713

Evidenčné číslo: EV 3627/09